

Island i glimt 2010

Tirsdag den 20. jul – Góðan daginn

Hvad blomstermarken gemmer

Det er som om lyden af sværdklinger mod hinanden kun lige er forstummet, og dog er det alligevel så længe siden, at slagsmål var praksis ved stormøderne på Þingvellir. Kristin beretter om det hele, stormøderne, domstolen og dommene. Ugifte kvinder, der fik børn, blev smidt i vandet fra broen vi passerer, og hører vi ikke fra den fjerne fortid kvindestemmer, der trygler om barmhjertighed og nåde?

I dag er området dækket af fløjlsblødt græs, der ligger som en blød dyne over forgangne tiders aktiviteter, og alverdens farvestrålende og duftende blomster danner på smukkeste vis de skønneste buketter, man kan tænke sig.

Þingvellir ligger med et ben i Amerika og et i Europa/Asien lige netop der, hvor kontinentalpladerne, der bærer de to kontinenter, støder samme. En dyb kløft vidner om hvilke naturkræfter, der har været på spil i området i tidernes morgen, og minder os om, at alt stadig kan ske, måske når vi mindst venter det.

Et sprøjt mod himlen

Strokkur sender en kaskade af skoldhed vand op i en tyk stråle cirka hver femte minut døgnet rundt. Den tog over, da den berømte storebror Geysir gav op, mæt af dage og indskrumpet i sin alderdom. Men hvem ved. Et jordskælv eller vulkansk aktivitet i undergrunden vækker den måske til live med tiden. Indtil da må Strokkur stolt blive ved dag ud og dag ind efter et mønster der kører i en uendelighed: Samle kræfter, småboblende tiltag, overfladespændingen udfordres og så endelige et sprøjt mange meter op i luften. Et kort øjeblik virker den næsten tørlagt, men tager så vand ind og begynder forfra på en ny runde.

En regnbue af guld

Gullfoss fik sit navn, fordi regnbuen, der står over den på en solskinsdag, har en særlig klar gul farve. Så klar, at den skinner som guld. Om det er sandt, er op til den enkelte at vurdere. En kendsgerning er det i hvert fald, at man bliver våd, hvis ikke regnfrakken er på, når fossen tages i øjesyn på allernærmeste hold. Fra den vinkel, der også giver et godt kig ned i kløften, som de enorme vandmængder forsætter igennem, når de med voldsom fart har passeret faldet.

Spillebulen

I bussen blev de første tiltag taget til social sammenrystning af den yngste ungdom blandt alle os, der mener vi ikke er ældre, end vi selv synes. En spillebule i front og en bag i bussen – der var lagt op til kortspil.

Onsdag den 21. juli - Góðan daginn

Askelandet

Landmannalauger dukker frem i askelandet som en flad slette omkranset af lavafjelde i fængende røde, grønne, blå og gullige farver. Stedet er godt bevogtet af forstenede trolde stoppet midt i travl aktivitet, fordi de ikke nåede at gå i seng før solens første stråler ramte dem. Måske en sommernat, der var alt for kort til alt det, de skulle gøre, måske midt i en fest, hvor solens kraft for længst var glemt i morskaben.

Stolt og knejsende står Hekla midt i sin egen aske, som en fugl Phønix der rejser sig i fornyet pragt efter et inferno af ild, flammer, glødende lava og aske. Og som alle andre er hun afventende. – hvornår sker det næste gang? Alle beregninger peger på, at det bliver i år eller til næste år, men hun er underlagt naturen og egne kræfter, så vi kan blot vente.

Midt i trolde-landskabet kastes solen tilbage af obsidianen gemt i lavaen, og det er som om en gylden skat bare venter på at blive fundet. Vi finder den, men kan ikke tage den med os, så på bedste vis kan den kun glæde og lokke os og andre gæster til at udfordre dette fantastiske landskab. En sand belønning efter timers rumlen ad stenede veje med overflade som vaskebræt veks-lende med lavasten af anseelig størrelse spredt over vejen. Så langt øjet rækker er grå den dominerende farve, men små opløftende grønne pletter tiltrækker sig opmærksomheden og gør opmærksom på, at under selv de vanskeligst vilkår sejrer livet.

Dagens udfordring udover en rumletur i bussen er: Skriv haikudigte:

Sven og Sune nu
I bussen sidder glade
Gamle og lune

I det søde land
Hvor de ser den flotte and
Baske i varmt vand

I det kønne land
Er her meget lavasand
Under det varm' vand

Af de professionelle digtere: Sven og Sune

Obsidianen
Guldet fra jordens mave
Glansfuldt sort og flot

Fossen springer flot
Laksen passerer trappen
Herlige Island

Hekla knejser flot
Skabt Island på ondt og godt
Herligt at skue

Lava sort og goldt
Himlen eksploderer nu
Alt bli'r smukt og lyst

Guiden hjælper os
Hun er en dejlig pige
Viden har hun med

Go' ko et vort mål
I fælles nordisk samvær
Må vi nå vort mål

Bodil og Hans

Torsdag den 22. juli - Góðan daginn

Øer i Nordatlanten

Som om de er standset ud og skubbet op ligger Vestmannæerne spredt over et lille område i Nordatlanten. Siderne er stejle og barske, gjort af fjeld i forskellige farver og formationer, og på toppen har de alle en blød, grøn græskasket. Kontrastfuldt danner de i sommermånederne hjem for både fugle og får.

Dagens oplevelser på Vestmannæerne kan dog ikke beskrives smukkere end i Torills digt på en blanding af dansk og norsk, som hun selv beskriver det. Måske er det på 'dorsk':

Søpapegøyen flyr inn fra sør og nord
Sejler så fint mellom himmel og jord
Inn mot Vestmannaøyar sine klipper så ville
Ingen krefter de små sorte vinger kan spille
Naturen er vill her ute i havgapet i vest
og livet har vært hårdt for både fisker og prest
Men vi har sett øya fra den beste side
og nye historier vi fra Kristin har fått vite
Takk for denne dagen, den vil i minne skinne
Når vi kommer hjem og feriebildene vil frem finne!

Også et par haikudigte om dagens begivenheder:

De flotte fugle
Den store hval svømmer nu
Her er så fredfyldt

Sven glemmer, åh nej
Kø til toiletterne
Færgen sejler nu
Maria

En lille hvid bus
Midt i storslået landskab
Stor oplevelse!

Mennesker trives
Selskabelig sightseeing
Det går rigtigt godt

Et øbesøg med
festlig fugle mosaik
herligt tidsforliv

Søpapegøje
Finurlig rødnebbet fugl
På havfiskeri.
Anne

Den hvide bus

I bussen er Lisbeth ny forsanger. Hun tager frejdigt mod den udfordring og griber mikrofonen. Sangen begynder og slutter nu samtidig i begge ender af bussen.

Kristin og Gudmundur er igen i front. De bringer os sikkert frem mod nye oplevelser!

Og solen – ja den viser sig præcis på de akkurate bedste tidspunkter!

Fredag den 23. juli - Góðan daginn

Udfordringen kom med dagens begyndelse, hvor Lisbeth og Bodil førte an i den fælles morgensang: Svantes lykkelige dag illustreret med tegnsprog af hele gruppen. Ingen tvivl om, at alle nu har helt styr på, hvordan 'om lidt er kaffen klar' kommunikeres uden ord.

"Kom her"

Þórður Tómasson er et museum i museet Skoga. Hvis man kan bruge et moderne ord som 'nørd' i denne sammenhæng, er han utvivlsomt den mest 'nørdene' af alle nørdere – med dyb respekt for personligheden bag udtrykket.

Sikker i sin viden fører han os gennem museets samling, der rummer omtrent alt fra Island blev befolket frem til nu, og han har selv samlet det hele. Bønderne på sengehestene, der passede på ingen faldt ud af sengene, flyder fra ham, mens han viser de smukt dekorerede træstykker, der sad i spænd mellem madrassen og siden af sengen, frem. Fisketøjet af skind der har ligget i tran, musefælden, hvor musen ikke har en chance, børnenes legetøj – heste, køer og får af fåreknogler, gamle bøger, beklædningsgenstande, vaskemaskinen og meget, meget mere hører vi om på dansk, men det gælder om at holde ørene stive, for det går hurtigt. Men vi bliver ikke tabt, det er der sørget for. "Kom her, kom her" er de ord Þórður Tómasson siger flest gange.

Han har sin egen dagsorden, og han forstår at bryde ordstrømmen med sange, som han selv akkompagnerer på gamle instrumenter, og demonstration af kartning og spinding på håndten. Det hele iscenesat, så det bedste er gemt til sidst: Kirken! Her sætter han sig til orgelet, nævner et nummer i salmebogen og vi synger: 'Dejlig er jorden' på dansk og på norsk med en Islands salmebog i hånden efterfulgt af et vers af 'Den signede dag'!

Þórður Tómasson fortæller i en flydende uafbrydelig ordstrøm, hvad der er at sige om kirken, protestanter og katolikker, og slutter dette skønne totalteater af med først at spille den danske nationalsang og derefter den norske. Det får forsamlingen op at stå – og hånden på hjertet – vi synger så taget næsten letter. Jo han har sans for det, den gamle mand, der nærmer sig 90 år. Tak og farvel, se jer nu lidt omkring, og han er videre mod dagens andre gerninger.

Nationalsang på dansk:

Der er et yndigt land,
det står med brede bøge
nær salten østerstrand,
nær salten østerstrand
Det bugter sig i bakke, dal,
det hedder gamle Danmark,
og det er Frejas Sal, og det er Frejas Sal.
Vort gamle Danmark skal bestå,
så længe bøgen spejler
sin top i bølgen blå, sin top i bølgen blå.

... og på norsk:

Ja vi elsker dette landet,
som det stiger frem.
Furet, veirbitt over vannet
Med de tusen hjem.
Elsker, elsker det og tenker
på vår far og mor
og den saga natt som senker
drømme på vår jord,
og den saga natt som senker,
senker drømme på vår jord.

Det sorte askestøv

Dagen rute bringer os gennem området, hvor asken fra Eyjafjallajökulls udbruddet tidligere i år ligger. Der blev indkøbt støvmasker til alle, og alle fik mulighed for at tage lidt souvenirske med hjem.

Maskerade nu!
Vulkanens små partikler
skærmer vi af for.

Anne

Lørdag den 24. juli - Góðan daginn

Isdans i lagunen

Efterhånden som regnen og tågen slipper sit tag i landjorden viser Vatnajökull hele sit repertoire af farver fra gråt næsten sort over blå nuancer til snehvid. 1000 års naturlig bearbejdning af isen bliver synlig som breen glider ned mod lavlandet. Skyerne lukker Solen igennem og åbner for et flot kig til toppen af Island, hvor Hvannadalshnúkur rejser sig stolt med sine 2110 meter o.h.o. Breiðamerkurjökull møder landet iskoldt i en kæmpelagune, Jökulsárlón, med flydende isbjerge. Langs kanten vipper i bogstaveligste forstand små 'isfugle' blidt på toppen af det fire grader kolde vand. Lagunen lokker til besøg blandt isblokke i alle farver, og små amfibiekøretøjer, der efter sigende har aftjent

deres vænepligt i et fjern krig, er klar til at fragte de indbudte gæster ud på vandet. De er ivrigt bistået af grå gummibåde med en kraftig motor, som ranke unge islændinge stolte på kunstfærdig vis manøvrer rundt i lagunen, for at jage de mest nærgående isbjerge væk. Over dette spektakulære show boltrer terner, mågefugle og kjoer sig behændigt i luften på lange smalle vinger. Charmerende Sandra forklarer os på fejlfrit engelsk med klingende Islandsk accént om farverne på isen, og tilbyder os 1000 år gamle smagsprøver af krystalklart is, som breen har sluppet ud i lagunen. Og spørgsmål – ja dem tager hun gerne i mod, men beder med glimt i øjet om, at det bliver på dansk.

Før økonomane tok over!

Lidt islandskhistorie får vi gennem med et digt af Torill – på nynorsk:

Ingolf Arnarson fra Sunnfjord ut reise
søkte lukka og spenning her vest.
Full av stoltheit han såg klipperne kneiste
Nytt lann skulle ryddast for folk og for hest.
Landdomsmennene kom etter og tenkte:
"Her hat vi friheit utan konger og skatt!"
Men det var ikke gull alt som blinkte
Livet var nok hardt i vinterens svarteste natt.

Generasjoner har fylgt etter disse
Som kom fyrst til det forjettede land.
Dei har skøtta si arv til det beste
Med sin styrke og arbeidsomme hand.

Natten tilbringer vi på Brúnholl, og her støder nye mennesker til. En skriver endda et haikudigt:

Vi er bare her
I Islands store natur
Med dejlige folk.

Hedvig Boserup

Og så er vi nogle, der bare ikke kan lade være:

Gletchere vi ser
I søen vi sejler godt
Jeg kan ikke mer'

Sune

Kristin rejser hjem
Vi må klare os selv nu
Resten af turen.

Gudmundur i bus
Snoede veje op ned
Islandsk eventyr

Munde smagte på
gammelt is fra gletcheren
spyttet ud i vand

Søjler fra himlen
Når ikke helt til jorden
Kranser fossen flot.

Anne

I morgen begynder NØK-kongressen 2010.
Tak for godt selskab på en fantastisk tur. Vi ses i Danmark 2012!

Anne Hansen Aamand

